

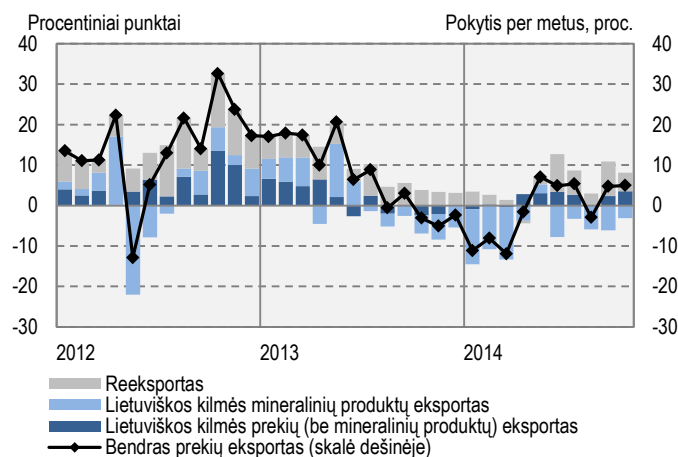
► 2014 m. spalio mėn. Lietuvos prekių eksporto vertė sudarė 8,2 mlrd. litų ir per metus padidėjo 5 proc., t. y. daugiau negu ankstesnių šių metų mėnesių vidurkis. Prie eksporto plėtros daugiausiai prisidėjo reeksportas (žr. 1 pav.), kuris pastaruojamu metu patyrė tam tikrų struktūrinių pokyčių. Lietuviškos kilmės prekių eksportui spalio mėn. buvo vienas sėkmingiausių 2014 m., prie to ypač prisidėjo intensyvus javų derliaus eksportas.

► Lietuvoje užaugintos ir pagamintos produkcijos eksporto vertė sudarė 4,7 mlrd. litų ir per metus didėjo 0,7 proc. – tai buvo vienas geriausių plėtros tempų 2014 m. Nors plėtra nėra sparti, palankios tendencijos buvo ryškios svarbiausiose prekių eksporto grupėse: trąšų eksportas tapo pastebimai veržlesnis (augo 39 proc., palyginti su laikotarpiu prieš metus), o baldų ir javų eksporto vertės pasiekė tam tikrų laikotarpių rekordus. Javų eksporto vertė sudarė 368,8 mln. litų ir buvo didžiausia nuo 2012 m. (tais metais jų javų kaina pasaulinėse rinkose buvo didesnė), vertinant eksportuotų javų kiekį, 2014 m. spalio mėn. jis buvo beveik trečdaliu didesnis negu bet kurį ankstesnį mėnesį nuo duomenų rinkimo pradžios (žr. 2 pav.). Baldų eksporto vertė sudarė 437,4 mln. litų ir buvo didžiausia nuo duomenų rinkimų pradžios. Naftos produktų eksporto vertė pastaruosius mėnesius buvo gana stabili ir spalio mėn. sudarė 1,2 mlrd. litų ir buvo 16,2 proc. mažesnė negu prieš metus. Naftos produktų eksporto vertę lemia mažesnė jos kaina pasaulinėse rinkose. Stabilizavusis naftos eksporto vertėms, metinio pokyčio rodiklių teigiamą korekciją lems palyginamoji bazė, tai, tikėtina, bus vienas iš svarbiausių techninių veiksnių, dėl kurių ir bendri eksporto pokyčiai artimiausius laikotarpius gali atrodyti palankesni.

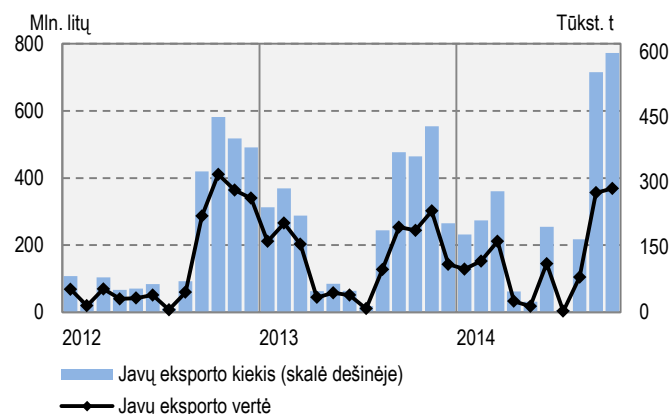
► Lietuviškos kilmės prekių (be mineralinių produktų) eksporto raida atitinka „Verslios Lietuvos“ prognozę, todėl tikimasi, kad 2014 m. IV ketv. jo vertė bus šiek tiek (2,4 proc.) mažesnė negu atitinkamu laikotarpiu prieš metus ir 2014 m. lietuviškos kilmės prekių eksportas bus apie 4 proc. didesnis negu prieš metus.

► Reeksportuotų prekių vertė sudarė 3,5 mlrd. litų ir per metus paaugo 11,2 proc. Toks tempas buvo mažesnis negu ankstesnių devynių mėnesių vidurkis, tačiau viršija „Versli Lietuva“ rugsėjo mėn. paskelbtą prognozę. Akivaizdžiai matomi ir struktūriniai pokyčiai, palyginti su metų pradžios duomenimis – pervežimo sektorius ir prekybininkai šiuo metu daug labiau orientuojasi į pramonei skirtų įrenginių tiekimą NVS rinkoms (visų pirma Rusijai) ir stipriai sumažino žemės ūkio ir maisto pramonės produkcijos tiekimą (nemažai daliai kurios Rusija nuo rugpjūčio pradžios ėmė taikyti importo draudimą iš ES rinkų). Taip pat pastebimai suintensyvėjo eksportas ne NVS šalių kryptimi (ypač į Baltijos šalis, Lenkiją ir Nyderlandus). Visgi reeksporto perspektyva tebėra neapibrėžta, ypač dėl stipriai nuvertėjusių NVS šalių valiutų ir kitų transporto sektoriaus veiklos trikdžių, susijusių ir su įtempta geopolitine situacija regione.

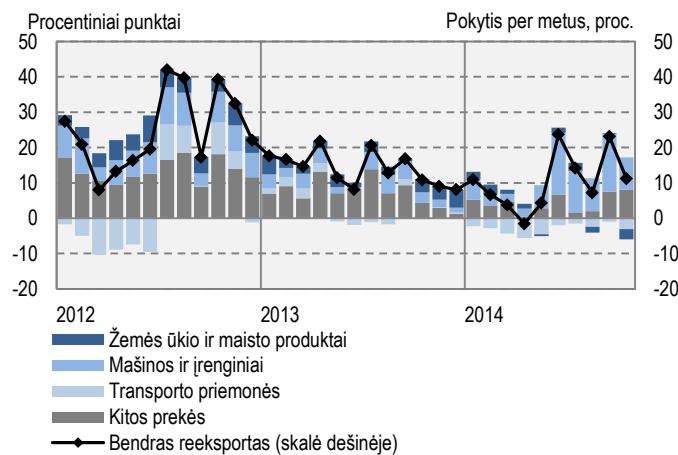
► Vertinant pagal eksporto rinkas, 2014 m. spalio mėn. daugiausiai eksportas mažėjo į Baltijos šalis (–18,2 proc., žr. pav. 4), o daugiausia spartėjo į Lenkiją (27 proc.). Tai daugiausia lėmė naftos produkcijos rinkų pokytis. Bendras eksportas į ES augo 2 proc., į NVS – 0,7 proc., o į kitas rinkas – 2,3 proc. (atitinkamai lietuviškos kilmės prekių pokytis sudarė –3,3 proc., 0,5 proc. ir 3,5 proc.).

1 pav. Eksporto kaitos veiksniai pagal prekių kilmę
(mėnesiniai duomenys)

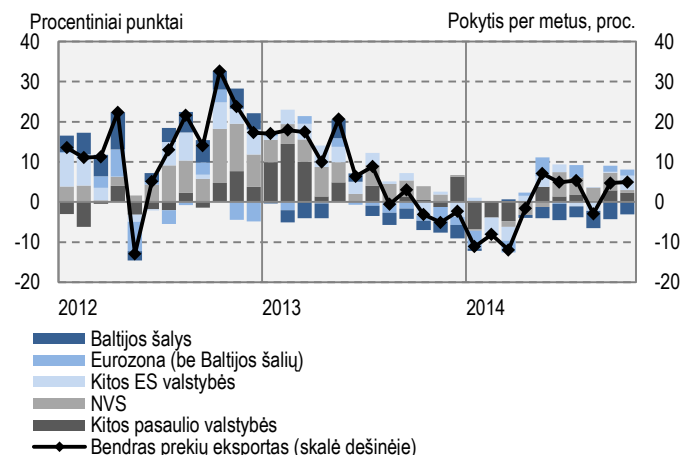
Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

2 pav. Lietuvoje užaugintų javų eksporto kiekis ir vertė
(mėnesiniai duomenys)

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas.

3 pav. Reeksporto kaitos veiksniai pagal pasirinktas prekių grupes
(mėnesiniai duomenys)

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

4 pav. Eksporto kaitos veiksniai pagal šalių grupes
(mėnesiniai duomenys)

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir „Versli Lietuva“ skaičiavimai.